

[Hans Kjær.]

man siger, at det ikke er sigtet—som vil ramme vide kredse i befolkningen?

Man har gjort en række undtagelser. En vurdering af disse undtagelser i detaljer er udvalgsarbejde, så det skal jeg ikke komme ind på nu, det har den tid, man har tilmålt os til at se på forslaget, heller ikke levnet mulighed for. Men når finansministeren peger på, at man har sigtet på at undtage råvarer, så må jeg gøre finansministeren opmærksom på, at i dansk industri kan man ikke skelne på den måde mellem råvarer og halvfabrikata. Der er en lang række produkter, der ankommer her til landet i delvis forarbejdet stand og indgår i industriproduktionen, og det vil jo så aflejre en omkostningsstigning. Jeg har svært ved at se, at den omkostningsstigning, der vil komme, kunne fremme industriens muligheder og konkurrenceevne, sådan som man siger at det er tilsigtet.

Og her er vi vel nok ved det, der for mig at se er det mest betænkelige overhovedet ved dette forslag. At man kan have et beskæftigelsesmæssigt sigte med det, all right, det underkender jeg ikke, men der foreligger for mig ikke oplyst noget i situationen, der nødvendiggør, at man skal gå over til beskæftigelsesmæssige foranstaltninger, som i realiteten modvirker det helhedssigte, man må have med vores erhvervsøkonomiske politik. Vi befinder os jo i en fase, hvor specielt industrien længe har været i en omstillingsproces for at forberede sig til vor indtræden i fællesmarkedet og for i det hele taget at leve med i den internationale arbejdsdeling, som har været og fortsat vil være forudsætningen for en høj levestandard i den del af verden, vi befinder os i, og blandt de undtagelser, der er nævnt, ser jeg ikke investeringsvarer. Det vil i virkeligheden sige, at de virksomheder, der har afgivet ordrer til udskiftning af det udslidte maskineri, som alle ved dansk industri slås med herhjemme, vil få en tvungen omkostningsforøgelse. Andre stilles i en valgsituation; skal de tage en tvungen omkostningsforøgelse, som vil have varig aflejrning — for det er jo tilfældet, når det drejer sig om investeringsvarer — eller skal de udskyde denne investering og dermed fremkalde den diametralt modsatte virkning end den tilsigtede i økonomien: at holde en høj beskæfti-

gelse, men i stigende grad at flytte den over til eksporterhvervene og importkonkurrerende erhverv? Det, man får ud af dette, er, så vidt jeg kan se, at man tværtimod binder beskæftigelsen i hjemmemarkedserhvervene, som vil forbedre deres stilling ved, at man lægger en afgift på deres konkurrencevarer. Men det vil ikke forbedre deres stilling i fremtiden; tværtimod vil de derved få en langt vanskeligere tilpasningsproces, muligvis så vanskelig, at det umuliggør deres overlevelsesmuligheder. Det gør det vel også i sig selv, fordi det er en pengepolitisk stramning, som rammer tilfældigt over for de enkelte erhverv. De skal altså nu betale mere, hvis de skal importere for industrien livsnødvendige ting, for det er jo ikke kun færdigvarer, det her drejer sig om. De skal altså også gøre det ved hjælp af denne meget omtalte korte kreditgivning, der er bragt ind i billedet, og som også delvis skal afvikles i den periode, uden at man kan erstatte sig med en tilsvarende kreditmulighed, hvis man bremser importmuligheden. Derved vil man forringe likviditetsgraden ganske alvorligt i væsentlige dele af erhvervslivet og forventelig slå en hel del af virksomhederne ihjel.

Jeg stiller også det spørgsmål, om indgreb som dette er i overensstemmelse med statsministerens tidligere i dag udtalte hensigt, at man vil gøre alt for at bevare kronens stilling. De hidtidige erfaringer fra internationale forhold, hvor man prøver på den slags metoder, tyder jo ikke ligefrem på, at de styrker valutaens stilling; tværtimod er der nogle erfaringer for, at det undergraver en valutas stilling.

Så må jeg endelig sige, at der er gjort opmærksom på i ministerens fremsættelsestale, at det vil betyde en øget administrativ byrde for toldvæsenet. Det er i sig selv, synes jeg, betænkeligt på et tidspunkt, hvor vi er mange, der synes, at det er den offentlige sektor, man skal passe på i udviklingen, men det er sandelig da endnu mere betænkeligt, at det vil betyde en ganske uoverskuelig stor administrativ byrde for erhvervslivet at skulle leve med denne ordning, der skal nedtrappes. Jeg kunne forstå på finansministeren, at man også vil skærpe kontrollen med virkningerne på prisdannelsen. Hvis jeg forstod det ret, ville man også skærpe det derhen, at det ikke måtte påvirke pris-